

EL PATRIARCAT DESTRUIRÀ EL PLANETA SI NO EL FRENEM

VANDANA SHIVA

Premi Nobel Alternatiu 1993, Índia

"Tinc 63 anys. Sóc de Dehradun (Índia). Sóc filòsofa de la ciència i ciutadana professional de la Terra. Tinc un fill de 33 anys. Política? Democràcia planetària veritable! Creences? Les deesses mare antigues, el Principi Femení. L'ecofeminisme portarà la biocivilització".

Biocivilització

Shiva va rebre el 1993 el premi Nobel Alternatiu de la Pau, i Zapatero la va tenir com a assessora en un grup de pensadors durant el seu mandat. És una dona fogosa, combativa i vehement que s'acreu davant els poders dels bancs i corporacions com Monsanto. Doctora en Ciències Físiques, és una de les ecologistes, feministes i filòsofes de la ciència més prestigioses a escala internacional, bel·ligerant contra el neoliberalisme i defensora dels drets dels pobles. Va publicar *Ecofeminismo* (Icaria) i ha participat en el IV Seminari Internacional de Convivència Planetària: *Construïm Biocivilització*, organitzat per l'Associació *Imago*, de Barcelona.

Què és l'ecofeminisme?

La millor resposta a la crisi civilitzatòria que patim. La vaig formular fa vint anys: cada dia és més vigent i necessària.

Ecologia més feminisme?

Sí, perquè tant la crisi mediambiental com la socioeconòmica són d'arrel sexogenèrica.

L'home és culpable?

No simplifiquis: el sistema patriarcal capitalista. Un ordre de valors que desvaloritza, esclavitzava i explota les dones, el treball de les quals a casa i al camp ha estat sempre el veritable sostenidor de la humanitat.

Des de quan sotmetem la dona?

Parlo de l'era antropocèntrica, intrínsecament destructiva de la natura i de la feminitat, lligada a la violència i a la guerra. No va pas ser sempre així: en la remota antiguitat veneràvem deesses, representació del respecte a la Terra Mare.

El capitalisme expressa el patriarcat?

Òbviament, és fruit de la prolongada explotació masculina, acumulativa i destructiva, amb violència envers les dones, els nens, els dèbils, les llavors...

Les llavors?

Les varietats de llavors dels cereals i hortalisses han estat seleccionades per les dones generació rere generació, durant milers d'anys. Les dones són les parteres de l'agricultura. I ara resulta que ens pirategen les llavors...

Pirategen? Qui?

Grans corporacions d'agroenginyeria alimentària com Monsanto: modifiquen algun gen d'una varietat de llavor, i la patenten!, com si no fossin de la vida, com si fossin seves! D'això se'n diu biopirateria.

Tan greu és la cosa?

La nostra llibertat està en joc! Perdem varietats de llavors, empobrint el patrimoni de la humanitat. Si vingués una plaga, la manca de varietat ho arrasaria tot, o acabarem en mans d'una corporació. L'1% de la humanitat domina el 99%.

Podem adreçar-ho?

Lluitant junts, sí. A l'Índia hem aconseguit noves lleis que protegeixen els camperols d'abusos, i també les dones.

Ha millorat el tracte a les dones des de la seva infantesa?

Recordo les dones a les mines: van enfrontar-se a una màfia armada, bloquejant la mina. Les dones són valentes! Cada vegada que flaquejo, penso en aquelles dones i em tornen les forces. I sap d'on ve aquesta força?

D'on?

De l'herba que trepitgen, de la mateixa terra. El poder de la natura és en nosaltres.

I en l'home no?

També... si renuncia al patriarcat, sistema d'explotació destructiva de la terra, dels seus minerals, vegetals i animals. Tres aspectes expressen el patriarcat: la colonització, el maquinisme industrial...

Les màquines ens han dut prosperitat.
 Només per als que manen. No hi ha progrés maltractant la natura. Si l'agredim com a un objecte inanimat, l'arruïnem, un endarreriment. I la tercera expressió patriarcal és l'atropellament a la saviesa de la dona, culminada pel capitalisme.

Què pot fer l'ecofeminisme?

Eco ve del grec *oikos*: casa. D'aquí economia: sense el treball domèstic femení, no hi ha riquesa! És una feina creativa. El capitalisme és extractiu, destrueix.

Un exemple.

Des de 1995, a l'Índia s'han suïcidat 300.000 camperols, extorsionats econòmicament pels amos de llavors i pesticides. És un crim contra la Terra i la Humanitat. Inclou els transgènics.

Què els passa?

Causen patologies: si hi ha més nens autistes que mai, es deu als transgènics.

És una afirmació arriscada...

La sostinc. Estan afectant el desenvolupament neuronal dels nadons i propicien càncers en la població. S'han de frenar!

Vostè deu ser una bèstia negra per a molts.

M'anomenen reaccionària, incendiària... Però no em faran callar. De les dones en vindrà la salvació, continuarem lluitant. Igual que vam ser lectors de llavors, ara som lectors del present i predictors de la biocivilització.

Què és la biocivilització?

Prendre consciència que els humans formem part de la Terra, que no som un ens separat. Canviem de model i diluïrem les misèries del patriarcat: canvi climàtic, desigualtat, insolidaritat, guerra.

Ecofeminisme al poder?

Frenaria el projecte tòxic de dominació sobre la natura i la dona, insalubre i irresponsable. La natura viuria, seria sostenible.

I si no... ens anirem a un altre planeta.

Un concepte molt patriarcal: continuar conquerint i destruint... No, respectem els recursos de la Terra i visquem a gust en aquest planeta: l'ecofeminisme és el camí de la biocivilització planetària. □

COLECCIÓ «TEMPS AXIAL»

PATROCINADA PER AQUESTA «AGENDA LLATINOAMERICANA

La col·lecció recull el diàleg de la teologia de l'alliberament amb altres fronteres de pensament, els nous paradigmes.

1. **ASETT**, *Por los muchos caminos de Dios*, I.
2. John **HICK**, *La metáfora del Dios encarnado*.
3. **ASETT**, *Por los muchos caminos de Dios*, II.
4. Faustino **TEIXEIRA**, *Teología de las religiones*.
5. José María **VIGIL**, *Teología del pluralismo religioso*.

Curso sistemático de teología popular.

6. **ASETT**, *Por los muchos caminos de Dios*, III.
7. Alberto **MOLINER**, *Pluralismo religioso y sufrimiento ecológico* (sobre l'obra de Paul F. Knitter).
8. **ASETT**, *Por los muchos caminos de Dios*, IV.
9. R. **FORNET-BETANCOURT**, *Interculturalidad y religión*.
10. Roger **LENAERS**, *Otro cristianismo es posible. Fe en lenguaje de modernidad*.
11. Ariel **FINGUERMAN**, *La elección de Israel*.
12. Jorge **PIXLEY**, *Teología de la liberación, Biblia y filosofía procesual*.
13. **ASETT**, *Por los muchos caminos de Dios*, V.
14. J. S. **SPONG**, *Un cristianismo nuevo para un mundo nuevo*.

15. Michael **MORWOOD**, *El católico del mañana*.
16. Diarmuid **O'MURCHU**, *Teología cuántica. Implicaciones espirituales de la nueva física*.
17. Roger **LENAERS**, *Aunque no haya un dios ahí arriba*.
18. J. S. **SPONG**, *Por qué el cristianismo tiene que cambiar o morir*.

19. J. S. **SPONG**, *Vida eterna*.

(Els volums 1, 3, 6, 8 i 13 formen la coneguda sèrie «*Por los muchos caminos de Dios*», projecte teològic col·lectiu de l'ASETT, que confronta la teologia de l'alliberament amb la teologia del pluralisme religiós. Veieu la sèrie, en quatre idiomes: <http://tiempoaxial.org/PorLosMuchos-Caminos>)

Llegiu l'índex, el pròleg del llibre que us interessi, i veieu la forma de adquirir-lo a: <http://tiempoaxial.org> Hi podeu veure també l'adreça de l'editorial Abya Yala, i com adquirir els llibres per internet si ho preferiu, a meitat de preu.

A **ESPANYA**, tots els volums de la col·lecció, excepte el 12 i el 15, estan distribuïts també, dins de l'estat, pel Comitè Òscar Romero. Comandes a: zaragoza@comitesrome-ro.org / tel. 625 216 939